

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie **W. M.**

skazanego za przestępstwo z art. 266 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 sierpnia 2023 r.,

zażalenia obrońcy skazanego

na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 5 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 77/23, WKK 8/23,

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę W. M., skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 21 listopada 2022 r., sygn. akt III K 1204/21, utrzymanego następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 13 marca 2023 r., sygn. akt IV Ka 77/23. W. M. skazany został na karę pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono oraz na karę grzywny.

Wydający zarządzenie Prezes Sądu Okręgowego w Bydgoszczy odwołał się do treści art. 523 § 2 i 4 ust. 1 k.p.k., zgodnie z którym kasację na korzyść oskarżonego można wnieść tylko z powodu uchybień, wskazanych w art. 439 k.p.k. Obrońca w treści kasacji odwołał się wprawdzie do art. 439 k.p.k. w zw. z art. 17

k.p.k., ale sformułował jedynie zarzuty obrazy prawa materialnego. Z tego powodu odmówiono przyjęcia kasacji.

Zażalenie na to zarządzenie wniósł obrońca W. M., zaskarżając zarządzenie w całości i zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, że skarga kasacyjna nie została oparta na przesłankach umożliwiających przełamanie zakazów kreowanych przez art. 523 § 1 i 2 k.p.k., podczas gdy prawidłowa interpretacja zarzutów będących podstawą kasacji wskazuje na art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. W uzasadnieniu zażalenia obrońca podniósł, że katalog negatywnych przesłanek procesowych z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. nie jest zamknięty, a pod pojęciem „innej okoliczności wyłączającej ściganie” rozumie się te wszystkie sytuacje, które nie zostały wymienione we wcześniejszych punktach art. 17 k.p.k. Zdaniem autora zażalenia zatem, wszystkie przeszkody natury prawnej, które uniemożliwiają wszczęcie bądź prowadzenie postępowania mieszczą się w pojęciu „innych okoliczności wyłączających ściganie” w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., tak więc ustalenie przez sąd błędnej normy prawnej będącej podstawą odpowiedzialności oskarżonego stanowi jedną z przesłanek wskazanych w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.

Obrońca W. M. wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Prezesowi Sądu Okręgowego w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy nie jest zasadne. Przepis art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. wskazuje, podobnie jak inne punkty art. 439 § 1 k.p.k., bezwzględne przesłanki odwoławcze. Stwierdzenie zaistnienia takiej przesłanki przez sąd odwoławczy lub sąd kasacyjny powoduje, że niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, bezwzględnie konieczne staje się uchylenie zaskarżonego orzeczenia. Katalog bezwzględnych przesłanek odwoławczych zawarty w art. 439 § 1 k.p.k. ma charakter wyjątkowy i zamknięty. Wskazane w nim uchybienia nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej ze względu na szczególny charakter tego przepisu. Wskazany w kasacji art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. odwołuje się przy tym do regulacji z art. 17 § 1 k.p.k., w tym między

innymi do punktu 11 tego przepisu. Art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. odwołuje się do „innej okoliczności wyłączającej ściganie”, która stanowi negatywną przesłankę procesową i powoduje, że nie wszczyna się postępowania karnego, a wszczęte postępowanie umarza się. „Inna okoliczność wyłączająca ściganie”, to okoliczność odmienna od tych, które wskazane zostały przez ustawodawcę w innych punktach art. 17 § 1 k.p.k. Może to być akt abolicji lub konsumpcja skargi publicznej oraz inne okoliczności faktyczne (np. ciężka choroba nieuleczalna oskarżonego) i prawne, w tym z zakresu prawa międzynarodowego.

W toku rozpoznawania zażalenia wniesionego w tej sprawie rozważenia wymaga, czy skazanie na podstawie błędnego przepisu prawa karnego może mieścić się w zakresie wyznaczonym treścią art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Zauważyć należy, że obok katalogu bezwzględnych przesłanek odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k., ustawodawca w art. 438 § 1 k.p.k. wskazuje także względne przesłanki odwoławcze, a wśród nich w punkcie 1 obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu. Jest to dokładnie uchybienie wskazywane w obu zarzutach kasacji. Skoro ustawodawca umieścił je w katalogu względnych przesłanek odwoławczych w art. 438 § 1 k.p.k., to błędne jest przyjmowanie, że obraza prawa materialnego może jednocześnie stanowić bezwzględną przesłankę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Takie rozumowanie przełamwałoby zakaz wykładni rozszerzającej w odniesieniu do wyjątkowego w swej istocie art. 439 § 1 k.p.k.

Z powyższych względów zażalenie obrońcy nie mogło zostać uwzględnione.

[SOP]

[ms]

